

ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

PUBLIC OPINION ON THE ROLE OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS TO REINFORCE THE STRENGTH OF COMMUNITY: A CASE STUDY OF CHIANG PHIN SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, MUANG DISTRICT, UDONTHANI PROVINCE

เริงศักดิ์ นกอักษร
ทวีศักดิ์ ชุสุวรรณ
ธวัชชัย รังคะวงษ์
จตุรพิธ ฝิวขำ
ชัยมงคล ศิริวารินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี กำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 389 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล เชียงพินในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า ด้านเศรษฐกิจมีอันดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.86 (S.D. = 0.78) รองลงมาคือด้านสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 (S.D. = 0.75) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการเมืองการปกครอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 (S.D. = 0.79)

คำสำคัญ: บทบาท, องค์การบริหารส่วนตำบล, ความเข้มแข็งชุมชน

Abstract

The purposes of this research were to 1) public opinion on the role of Chiang Phin subdistrict administrative organization to reinforce the strength of community 2) to study the public opinion suggestions on the role of Chiang Phin subdistrict administrative organization to reinforce the strength of community

The population used in the study was the people in the area of responsibility of Chiang Phin subdistrict administrative organization, Muang District, Udonthani Province. The sample population was 389. The instrument used to collect data was a questionnaire used for data analysis: percentage, mean, standard deviation.

The results of the public opinion survey on the role of Chiang Phin subdistrict administrative organization in the strengthening of the community showed that the economy had the highest rank of 3.86 (S.D. = 0.78). Religion and culture The average was 3.76 (S.D. = 0.75) and the last one was Politics The average was 3.55 (S.D. = 0.79).

Keywords: The Role, Subdistrict Administrative Organization, Strength of Community

บทนำ

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อเป็นฐานรองรับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมกันทุกด้าน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงภาคีการพัฒนาต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ จึงต้องผนึกกำลังดำเนินการเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ด้วยการกระตุ้นและสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมให้ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำและมีการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว

ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน เกิดจากประชาชนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ขาดผู้นำชุมชนที่มีอุดมการณ์ เสียสละและเข้มแข็ง อีกทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่สามารถเข้าถึงจิตใจของประชาชนได้ โดยรัฐบาลไม่ได้คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศโดยให้ความสำคัญในเรื่องการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็งด้วยการส่งเสริมการรวมตัวร่วมคิดร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลายและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชนด้วยกระบวนการจัดองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนจนนำไปสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและชุมชนด้วยการบูรณาการกระบวนการศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล การผลิตเพื่อการบริโภคอย่างเพียงพอในชุมชน การรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์กลุ่มอาชีพ และนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุน โดยการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กาชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูลด้วยการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยประชาชนในท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในทุกขั้นตอนเนื่องจากความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากประชาชน องค์กรกลุ่มในชุมชนที่มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ไกรวิทย์ พวงงาม, 2550)

การพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งถือเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะเป็นหน่วยงานด้านการพัฒนาที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชน และเป็นภาคีเครือข่ายที่สำคัญในงานพัฒนาชุมชน จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่างๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงพิณในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในเขตตำบลเชิงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงพิณในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในเขตตำบลเชิงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเชิงพิณ ที่อาศัยอยู่ใน 12 หมู่บ้าน จำนวน 13,980 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือประชากรจำนวน 389 ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาด้วยการใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (ค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05) และทำการสุ่มแบบสัดส่วน (Quota random sampling) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 สัดส่วนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านเชิงพิณ	3,040	84
2	บ้านโนนตาล	419	12
3	บ้านโนนคาม	550	15
4	บ้านหนองฮาง	1,224	34

5	บ้านหนองสวรรค์	994	28
6	บ้านนาคลอง	577	16
7	บ้านหนองโอน	1,217	34
8	บ้านจำปา	852	24
9	บ้านเชียงพิณ 2	2,583	72
10	บ้านดอกเกียด	393	11
11	บ้านวัวช่อง	1,405	39
12	บ้านนาทราย	726	20
รวม		13,890	389

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบด้วยตนเอง ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์จำนวน 389 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.0

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ใช้การพรรณนา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 67.4 และเป็นเพศหญิง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 26-36 ปี จำนวน 161 คนคิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 37-47 ปี จำนวน 112 คนคิดเป็นร้อยละ 28.8 และน้อยที่สุดในช่วงอายุ 48-59 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 การศึกษาสูงสุดที่ระดับประถมศึกษา จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 37.3 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และน้อยที่สุดระดับอนุปริญญา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 ทำอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาเกษตรกร จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 และน้อยที่สุดค้าขายจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 มีรายได้ 5,001-10,000 บาท จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 รองลงมารายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาทจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 และน้อยที่สุดรายได้ 15,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสังคม และวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยมีดังนี้

ด้านการเมืองการปกครอง ภาพรวม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 (S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เช่น การแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาชุมชนมีอันดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 (S.D. = 0.81) รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจในชุมชน ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างองค์กร และประชาชนชนมี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 (S.D. = 0.77) และลำดับสุดท้ายคือเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตพื้นที่เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างอิสระมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 (S.D. = 0.76) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ด้านการเมืองการปกครอง

คำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
สภาท้องถิ่น และ ผู้บริหารท้องถิ่น มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตพื้นที่	3.52	0.79	มาก
เปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตพื้นที่ เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างอิสระ	3.46	0.76	ปานกลาง
องค์การบริหารส่วนตำบล มีการประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจในชุมชน ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างองค์กร และประชาชน	3.54	0.77	มาก
มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบโครงการ/แผนงาน/นโยบายต่างๆ อย่างชัดเจนและประชาชนสามารถตรวจสอบได้	3.52	0.86	มาก
มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เช่น การแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาชุมชน	3.72	0.81	มาก
รวม	3.55	0.79	มาก

ด้านเศรษฐกิจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 (S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดสรรงบประมาณในการตอบสนองความต้องการของประชาชนมีอันดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 (S.D. = 0.99) รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบล มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน และสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 (S.D. = 0.90) และลำดับสุดท้ายคือองค์การบริหารส่วนตำบล มีการส่งเสริมอาชีพและศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 (S.D. = 0.63) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ด้านเศรษฐกิจ

คำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
องค์การบริหารส่วนตำบล มีการพัฒนาและวางแผนระบบเศรษฐกิจของชุมชน	3.77	0.82	มาก
องค์การบริหารส่วนตำบล มีการส่งเสริมอาชีพและศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน	3.74	0.63	มาก
องค์การบริหารส่วนตำบล มีแนวทางพัฒนาและส่งเสริมการทำเกษตรที่ยั่งยืน	3.79	0.59	มาก
องค์การบริหารส่วนตำบล มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน และสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยว	3.93	0.90	มาก
องค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดสรรงบประมาณในการตอบสนองความต้องการของประชาชน	4.07	0.99	มาก
รวม	3.86	0.78	มาก

ด้านสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 (S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า การส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มผ้าทอมือมีอันดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 (S.D. = 0.85) รองลงมา

คือมีการส่งเสริม สนับสนุนจัดให้มีสถานที่ศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 (S.D. = 0.79) และลำดับสุดท้ายคือมีการส่งเสริมให้มีการสืบสานอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงามให้คงอยู่สืบไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 (S.D. = 0.72) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทองค์การบริหารส่วน ตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ด้านสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม

คำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มผ้าทอมือ	4.08	0.85	มาก
มีการส่งเสริม สนับสนุนจัดให้มีสถานที่ศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชน	3.90	0.79	มาก
มีการส่งเสริม ประเพณีและวัฒนธรรมใน ชุมชน เช่น ประเพณีบุญ เดือนสาม บุญ เดือนห้า	3.67	0.65	มาก
มีการส่งเสริมให้มีการสืบสานอนุรักษ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น อันดีงามให้คงอยู่สืบไป	3.51	0.72	มาก
มีการส่งเสริมกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเกิดความรักและสามัคคีกัน ภายในชุมชน	3.64	0.77	มาก
รวม	3.76	0.75	มาก

ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 (S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่าการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่ สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลมีอันดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

(S.D. = 0.82) รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ป้องกันและแก้ไขภาวะมลพิษในเขตชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 (S.D. = 0.96) และลำดับสุดท้ายคือมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 (S.D. = 0.57) ตามลำดับ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม

คำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.63	0.57	มาก
ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	3.75	0.68	มาก
องค์การบริหารส่วนตำบล ได้คุ้มครอง ฟื้นฟู และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตชุมชน	3.76	1.02	มาก
องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ป้องกันและแก้ไขภาวะมลพิษในเขตชุมชน	3.82	0.96	มาก
มีการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	3.87	0.82	มาก
รวม	3.76	0.81	มาก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ดังนี้ *ด้านการเมืองการปกครอง* ควรมีการจัดให้มีการเลือกตั้งให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการเลือกตั้ง

มากขึ้นและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิ์ออกเสียงแสดงความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชน *ด้านเศรษฐกิจ* ควรมีการฝึกอาชีพและส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพของชุมชนอย่างต่อเนื่อง *ด้านสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม* ควรส่งเสริมให้ประชาชนหวงแหนและสืบทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่น *ด้านสิ่งแวดล้อม* ควรมีการจัดกิจกรรมรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนตระหนักและดูแลชุมชนของตนให้มีความสะอาดสวยงามปราศจากมลพิษ

สรุปผลการวิจัย

ด้านการเมืองการปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (เป็นด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด) อาจเป็นเพราะเป็นช่วงที่การเมืองระดับท้องถิ่นไม่ได้มีการจัดการเลือกตั้ง อีกทั้งอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านทางการเมืองในระดับชาติซึ่งอาจส่งผลที่ไม่ดีเท่าที่ควรต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับต่างๆ จึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงพัฒนาพัฒนาตามความคิดเห็นของประชาชน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เขวง ยมจันทร์ ศึกษาบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน : ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์จำแนกตามความเห็นของกลุ่ม สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล กำนันผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน (เขวง ยมจันทร์, 2551)

ด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด) อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาของประชาชนอยู่ตลอดเวลาจึงตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงและมีการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวและสร้างกลุ่มอาชีพต่างๆในชุมชน จึงทำให้เศรษฐกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้นจึงทำให้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ฦพงค์ นันตราทิพย์ การศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้าน ถวาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ (ฦพงค์ นันตราทิพย์, 2550)

ข้อเสนอแนะ

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงพิณในด้านเศรษฐกิจเป็นบทบาทที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการได้ในระดับดี ควรส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทการฝึกอาชีพและการส่งเสริมอาชีพอย่างต่อเนื่อง ตามข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็งสืบไป

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงพิณควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และช่วยให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- เขวง ยมจันทร์. (2551). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชน ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). *มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์กระจายอำนาจ และการบริหารงานท้องถิ่น.* กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- ณพงศ์ นันทราทิพย์. (2550). บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านถวาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. In *รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*